

Leea Lakka: Kapina pulpetissa (2025)

Mitä vuosi takarivissä opetti lukemisesta, kirjoittamisesta ja taitojen eriytymisestä?

Lakan väitöskirjasta tehty “kevyempi” versio, jossa Lakka kertoo kuukausi kerrallaan keskeisimpiä havaintojaan kohderyhmästään, eli ysiluokkalaisista heikoista lukijoista ja kirjoittajista.

Viettänyt kokonaisen lukuvuoden kahdessa yläkoulussa havainnoiden kahden ysiluokan toimintaa. Kohderyhmänä “takapenkin oppilaat” eli heikosti lukemisessa ja kirjoittamisessa suoriutuvat, jotka sijoittavat itsensä usein luokan perälle istumaan. Väitöskirjasta rajattu pois esimerkiksi oppimisvaikeuksia omaavat oppilaat sekä S2-oppilaat.

Takarivin oppilaille työskentely on usein vastentahtoista ja vaivalloista. He yrittävät päästä sieltä missä aita on matalin tai aitaa ei ole. Kirjassa pohditaan, mistä tämä johtuu ja tullaan mm. seuraaviin johtopäätöksiin:

- Oppilaat kokevat, ettei koulu tai oppiaineet valmista heitä tuleviin ammatteihinsa tai opintoihin (kirjan tapauksessa ammattiopintoihin)
- Kotoa tuleva asenne
- Maskuliinisuuden korostaminen, ettei ole “hikke”
- Ryhmädynamiikan ilmiöt.

Lisäksi kirjassa esitellään termi “pakkopääoma” eli kuinka paljon opettaja vaatii, mitä hänen opetuksessaan on pakko tehdä. Tämä pakon vaatiminen onnistuu, jos opettajalla ja oppilaalla on lämmin luottamussuhde.

Heränneitä kysymyksiä:

- Miksi koulua yritetään muuttaa kaikenlaisilla hankkeilla, jos kirjankin mukaan pitäisi pysyä perusasioissa?
- Miksi koulu ei onnistu tasamaan sosioekonomisia ja kotitaustasta tulevia eroja esim. jatko-opintoihin hakeuduttaessa?
- Miten oppilaita, joiden asenne on päästä mahdollisimman vähällä, saisi motivoitua koulunkäyntiin ja yhteiskunnallisiin aiheisiin?